

בנועם החינוך והתורה
יו"ל ע"י המרכז לנוער חרדי רבא 2 אשדוד

מטרת העלון:
בעלון זה נעלה בכל שבוע נקודות
מהתמודדויות היומיומיות
של בני הנוער ונלבנס

שאל בני במה לנוער

גליון מס' 46 מקץ - חנוכה תשפ"ב

מאמר השבוע

משולחנו של המחנך הרב ברוך הרשקוביץ שליט"א

להאיר את חיינו

קוראים נס, דבר שחורג מגבולות הטבע, דבר שהטבע אינו יכול לפותרו כי הטבע הוא דבר המוגבל עם גבולות ברורים שנבראו והוחלטו על ידי הבורא שברא את אותו טבע ועשה לו את גבולות המסגרת שלו, בשונה ממנו הנס שהוא דבר שיכול להיווצר רק על ידי רחמי

הבורא יתברך שהוא אין לו לא גבול ולא מידה ואין לו מסגרת כל שהיא שהוא מחויב להשתעבד אליה. ברגע שהיהודים הגיעו למצב שלא היה להם על מה לבטוח ובטחו אך ורק בה' ביטחון זה הוביל לכך שהקב"ה הרבה את רחמיו ועשה נס שימצאו ליום הראשון שמן ובו תשרה הברכה

**כשהינך סומך
על עוד כח היכול
לסייע בידך הינך
מחליש כביכול
את הכח העליון
לסייע בידך**

לח' ימים, וכך יוכלו אחרי ח' ימים להדליק מהשמן החדש. ואל לנו לטעות ולחשוב שמה לי ולנס שהיה אז, כי חשוב לך לדעת ולהפנים שבכל יום אדם נצרך אין ספור פעמים לניסים שגם הוא לא מודע להם, ועל זה אנחנו מודים ומשבחים בברכת 'מודים' "ועל נסוך שבכל יום עימנו", כי האדם עצמו לא מודע בכלל לאיזה נס הוא נצרך כדי לשרוד כאן בעולם כדי שהמכונה המשוכללת ביותר עלי אדמות שמיום בריאת העולם עוד לא הצליחו לייצר אפילו משהו דומה לה, ולא רק את כולה אלא אפילו לחלק אחד מהמכונה המשוכללת הזו לא יצרו בכזה אופן כמו המכונה האנושית של הברואים שברא ה' יתברך באדם, ורק כדי שהיא תהיה פעילה ולא יהיו בעיות חייבים נסים בכל יום ויום. ונס יכול לחול רק אם יש לאדם הפנמה והארה של תובנה כמו שהייתה לעם בני ישראל בימים של חנוכה, הפנמה שמגיעה מביטחון מלא ב 100% רק בבורא יתברך. והנס היה צריך לחול דווקא על כד שמן שכבר היה חתום בחותמו של הכהן הגדול ולא על יש מאין, כי ברכת הנס חלה על החלק שהאדם עשה מצידו את מירב ההשתדלות, ולא על אופן שהוא יושב ומחכה שיעשו עבורו הכל. כי כדי לעורר ניסים על

העולמים לדאוג לו לא השתדלותו. בחובת הלבבות בשער הביטחון הגדיר המחבר את החיסרון בביטחון: כמו אחד הסומך על שני אנשים שיעשו עבורו דבר מסוים, בעצם כזה שהוא סומך על שניהם זה אומר שעל אף אחד מהם הוא אינו סומך עד הסוף. התוצאה של

כזה סוג ביטחון זה תוצאות גם לגביו וגם לגביהם. לגביו כבר ביארנו שהוא לא באמת בוטח ב 100% על אחד רק הוא מחלק את ביטחונו לשניים. וגם לגבי האנשים שמהם הוא נצרך שיעזרו לו. ברגע שהם יודעים מכך שהוא לא באמת סומך על כל אחד מהם לבד אלא יש לו שני אופציות הם לא באמת לוקחים אחריות על סידור העניין והבאתו לידי גמר

על הצד הטוב ביותר. כי כל אחד משאיר את הזירה לשני שנמצא אתו יחד בזירה... כך גם כביכול כלפי שמיא, כשהינך סומך על עוד כח היכול לסייע בידך הינך מחליש את הכח העליון לסייע בידך. **תובנה זו היא המהות של ימים נעלים ונשגבים אלו-ימי החנוכה,** והיינו כשהיהודים נתקלו בזה שלא היה להם אפילו פח שמן אחד כדי להדליק ממנו את המנורה בבית ה', הם בעצם ידעו שאין להם על מי לסמוך רק על אבינו שבשמים, כי כדי למצוא שמן טהור החתום בחותמת הכהן הגדול חייבים נס, ישועה שתבוא דווקא מחוץ לסדר הרגיל הקיים תמיד, כי הרי היוונים נכנסו לבית השם על מנת לטמאות ולהרוס כמה שיותר, ממילא היו חייבים נס כדי למצוא שמן שידם הטמאות לא הגיעו אליו. וכן גם אחרי שכבר מצאו פח אחד, היו חייבים את אותו נס גלוי, כי גם אם יש מספיק שמן כדי להדליק אותו יום אחד עדיין עבור ח' ימים אין מספיק שמן כדי להדליק, ולכן היהודים באותו דור הבינו שאין להם על מי להישען רק על אבינו שבשמים ואין בלתו, ממילא דווקא מתוך החשיכה הזו התברר להם מהו המהות של "והיה ה' מבטחו". אם כך עיקר ההתגלות בחנוכה היתה חידוד תובנה זו, ולתובנה זו

בפרשה הקודמת מובא שיוסף הצדיק ביקש משר המשקים לזכור אותו ולהזכירו לפני פרעה מלך מצרים, על כך נענש יוסף להישאר בכלא המצרי עוד שנתיים ימים. על זה כתבה התורה "ויהיה מקץ שנתיים ימים", ללמדך שהיה עיכוב ביציאתו מהכלא בעוד שנתיים ימים. לכאורה דבר זה אינו מובן, כי לכאורה יוסף הצדיק עשה חשבון שלא בכדי הפגישו השם יתברך עם שרים אלו בבית האסורים, רק שיתכן שיצא מכך תועלת בפתרון החלום לשני שרים אלו כדי שיוכלו לסייע בידו בהמשך לשחררו מהכלא, אם כך זה היה חלק מההשתדלות שלו להשתחרר מהכלא, ומהו העוון בכך, עד כדי לקבל כזה עונש חמור של יציאה מהכלא רק בעוד שנתיים ימים?

ביטחון רק בה'

שאלה זו מובאת בכמה מהספרים הקדושים, אחד התירוצים שהובאו בעניין הזה: בכל יום ויום אנחנו מסיימים את ברכת המזון במילים "ברוך הגבר אשר יבטח בה" וממשיכים "והיה ה' מבטחו", לכאורה למתבונן נראה שיש כפילות בדברים אלו? כי מי שבוטח בה' ודאי שה' מבטחו כי אם לא כן הוא לא בוטח בה'? רק התירוץ הוא, שאכן יתכן ביטחון בה' אבל לא באופן מלא כלומר הוא גם בוטח בה' וגם בוטח בעוד דברים מהצד, על זה מדגישים **אשרי הגבר** פירושו טוב לו לגבר הבוטח בה', כי אין רוע ושמחה בעולם יותר מהבוטח בה' יתברך כי כזה אדם יודע שכל מחסורו נמצא בידיים של מי שהוא כל יכול ואין דבר המגבילו מעשיה כל שהיא, אבל זה דווקא אם גם ההמשך מתקיים "והיה ה' מבטחו", שפירושו אין לי על מי לסמוך ולבטוח רק על ה' יתברך הוא ואין בלתו. לכן כשיוסף הצדיק במדרגתו הגבוהה שבה היה חי ביקש משר המשקים לסייע בידו לצאת, דבר זה נחשב לו כחיסרון בביטחונו בה', על אף שללא כל ספק יוסף הצדיק היה בוטח בה' ב 100%, רק שלפי דרגתו היה חסר לו משהו ב-" והיה ה' מבטחו". אכן יתכן שזהו שהוא הזדמן יחד עימם לבית האסורים היה על מנת שהם יזכירו אותו לפני פרעה במומחיותו לפתור חלומות, אבל עליו היה לתת לקב"ה בורא כל

האדם לעשות את כל מה שהוא יכול ולקל גומר עלי, כי הארץ ניתנה לבני האדם למצות את מה שהם יכולים ממנה ואחרי שהם יעשו את מלוא ההשתדלות מצידם אז מגיע החלק של "השמים שמים לה", היינו מעשים בלתי מוגבלים-ניסי. גם אצל אלישע הנביא שבאה

אליו האשה לבכות שאין לה מה לתת לאכול ויש לה נושים רבים וכו', ביקש ממנה אלישע להביא כלים רבים ובהם נעשה נס. כי על האדם לעשות את המירב שמוטל עליו והקב"ה ממשיך ומחיל ברכה מרובה על מעשיו. זה מגדיל לאהבת ה' אל עם בני ישראל, כי היהודים מרגישים בכך שותפים בנס האלוקי והם חלק מזה.

אש תמיד

בנוסף לכך ישנו מסר עצום במציאת הכד, אתה יהודי לעולם אל תתייאש ואפילו שהכל מסביב נראה כל כך חשוך וכל כך כואב ונראה כאילו הרשעים חוגגים ומצליחים, אבל דע כי זה הכל ראות חיצונית אבל את הנקודה הפנימית הבוררת בקרבך היא תמיד תבער ואליה לא יצליחו לעולם להגיע ולכבותה! והכד שמן הבודד שמצאו הוא ההוכחה שתמיד תמיד תישאר הנקודה חבויה ומוחבאת חתומה בחותם כהן גדול...

השתדלות-תנאי לנס

לפי זה מובן מאוד טוב מה היתה האסטרטגיה של מלכי חשמונאי כנגד הצבא האדיר של מלכות יוון, הרי מלכות חשמונאי ראו לפני עיניהם את הצבא האדיר שעומד מולם צבא מלומד, צבא עם נשק וכו', ואם כך מה חשבו לפני היציאה למלחמה איתם הרי הם ידעו שזה מלחמה אבודה מראש על פי דרך הטבע, ואם כך היה עליהם להתייאש מראש ונשאר להם רק לצפות לנס מאת ה' יתברך? רק על פי מה שביארנו הדברים מובנים הדק היטב, נס בא אחרי שהינך מראה התאמצות של מירב ההשתדלות מצידך אז מגיע הנס, באו בני חשמונאי ואמרו "ריבוננו של עולם אנחנו עושים את כל מה שאנחנו יכולים, נלחמים עד כלות הנפש ואתה עשה את שלך". זה השמחה הגדולה שמשבחים "רבים ביד מעטים", ואכן הניצחון נרשם על שמם וזה מדויק בלשון "גברו בית חשמונאי וניצחום"... כי אז באותו זמן התברר שלא הגודל המספרי של הצבא הוא הארובה המבטיחה לנצח רק הארובה

האמיתית לנצח זה הביטחון בה' ועשיית מירב ההשתדלות מצד האדם.

טהור וחזק...

בתפילת 'על הנסים' אומרים 'טמאים ביד טהורים', לכאורה אינו מובן מה השבח בכך,

מילא שמעטים מנצחים רבים זה חידוש כי זה נוגד את הטבע האנושי שברך כלל רבים מנצחים מועטים, ע"כ מציינים את הנס הגדול שמעטים ניצחו את הרבים, אבל מה החידוש שטהורים ניצחו את הטמאים האם בגלל שהם טמאים יש להם יותר כח, או יש להם יותר נשק? רק הפירוש הוא שהיות והם היו טמאים היה להם כביכול נשק יותר מתוחכם הפועל על פי

טכנולוגיה מתקדמת, והעולם היה בטוח שמי שנשאר מצומצם ופנטי אין לו סיכוי לנצח כי מי שאין לו כלים אלו הוא נכה... כאן בחנוכה התגלה אור אדיר שמה שהינך צריך יעזרו לך משמים, אך חייבים שזה יהיה חתום בחותמו של הכהן הגדול וללא זה זה טמא... אל תחשוב שאם תתהלך עם טכנולוגיה יותר משוכללת רבים הסיכויים שתנצח יותר כי הצבא שלך יהיה מתוחכם יותר... רק הכל תלוי כמה סייעתא דשמיא יש לך מלמעלה. אם יש לך

סייעתא דשמיא אתה לא צריך שום טכנולוגיה ואתה יכול לנצח בגדול, ואם אין לך סייעתא דשמיא אתה נכשל בגדול. היום בזמנינו רואים את זה בחוש לפעמים איך החזרה אחורה בשנות דור היא זו המצילה אותנו. התפרסם לאחרונה כי בית חולים שלם היה משותק כאן בארץ והכל בגלל הטכנולוגיה המשוכללת... שלפתע היא נהפכה לבעיה רצינית כלל עולמית. כמה שהינך יותר מתוחכם אתה נהיה

יותר מסוכן, ומחפשים אנשים מתוחכמים יותר ויותר כדי לנצח ולשמור, בקיצור מלחמה חדשה שנוצרה בעולם ועלולה להרוג מיליארדים רק מהטכנולוגיה ההרסנית הזו... ועל זה מושקעים מיליארדים רבים כחול אשר על שפת הים הכל בשביל להינצל...

את הנקודה הפנימית הבוררת בקרבך היא תמיד תבער ואליה לא יצליחו לעולם להגיע ולכבותה

אל תחשוב שאם תתהלך עם טכנולוגיה יותר משוכללת רבים הסיכויים שתנצח יותר... רק הכל תלוי כמה סייעתא דשמיא יש לך מלמעלה

עד שלא הייתה ברירה להנהלה והיו חייבים להמשיך בפעילות בלי להשבית את עבודת בית החולים, לכן הם התחילו רישומים ביד עם דף ועט כמו בימות מתושלח... והכל בשביל ללמד את בני האדם שכבר התרגלו שאי אפשר אחרת והטכנולוגיה מביאה תועלת שאין כמוה, ומי שלא מתהלך איתה הוא פרימיטיבי, שבעצם כדי לשרוד חייבים לחזור אחורה אחרת אין בית חולים ואין כלום... ועל הדף והעט הפרימיטיביים אין איום של האקרים... למיניהם ואין בקשות כופר וכו' מעין העניין שהמשיח יגיע על חמור כדי להחזירנו אחורה אלפי שנים לנקודת האמת...

שהכל נהיה בדברו...

ראיתי מכתב שכתב חייל שלחם במלחמת ששת הימים. כידוע מלחמה זו הייתה נראית כאבודה מראש, כי איך יתכן במציאות שצבא כזה קטן יכול לעמוד מול צבא כזה גדול של כך הרבה חיילים עם כל כך הרבה נשק? למעשה יד ה' ריחמה על עם בני ישראל וניצלנו ממלחמה זו, אבל דבר זה בוודאות לא היה מכח של כוחי ועוצם ידי. אותו חייל כותב, שהפלוגה שבה לחם עמדה במצב של ייאוש מוחלט, לנגד עיניהם הם ראו חיילים העומדים מולם כחול אשר על שפת הים עם טנקים ונשק כבד, והם עומדים לנגדם עם טנקים ישנים וציוד ישן. אז דווקא מתוך הייאוש לפתע הוארו עיניו של מפקד הפלוגה, הוא קרא לכל חייליו

לאספה חיונית ואמר להם: חיילים נאמנים דעו, מצבינו על פי טבע בכי רע, אולי יש כאן חייל היודע משהו יהודי שנוכל כולם לאמרו ביחד, ואולי בזכות התפילה נינצל? אבל אף אחד לא ידע כי כל הפלוגה הייתה מאוד רחוקה מחיי היהדות. לפתע קם אחד החיילים נכדו של רב ידוע, והוא סיפר לכולם שבעת שעוד היה חרדי והוא היה מגיע לבית סבו לביקורים היה הסבא מכבדו במאכלים והיה מבקש ממנו לברך עליהם ברכה, את אחד הברכות הוא זוכר. אז, מספר אותו

חייל, עצמנו את עינינו וחזרנו אחריו את הברכה שהוא זכר, זו הייתה ברכת 'שהכל נהיה בדברו' ותוך כדי אמירת הברכה העפנו פגז לכיון הטנק שמולנו וראו זה פלא הטנק עלה בלהבות ושרף בפנים את כל יושביו, כך עשינו כמה פעמים עד שניצלנו. לאחר מעשה

מסר לחנוכה

הזכרת הנסים פתח לישועה

בארגון גדול ומפורסם ברחבי ארה"ב העוסק בסיוע לנצרכים בנושאי רפואה בסכומים גדולים, החליטו על עריכת מגבית חירום לצורך מימון האירגון. התאספו הנהלת הארגון עם משרד של אסטרטגים גדולים כדי לחשוב איך מחברים את הציבור האמריקאי להרים תרומות גדולות ומכובדות לארגון. קם אחד האסטרטגים והעלה רעיון נועז, ואמר כך "בואו חברים ונחשוב פעם אחת מחוץ לקופסא ונעשה דבר שעוד אף פעם אף ארגון לא חשב עליו". עיני כולם הופנו לכיוונו לשמוע איזה רעיון יכול להיות ששום ארגון עוד לא חשב עליו. הוא המשיך ואמר "בואו ונצא בקמפיין ענק על הגרלה נדירה שמי שיזכה בגורל יקבל ביקור מנשיא ארה"ב בביתו למשך 15 דקות". כולם הסכימו שאכן יש כאן כיוון פורץ דרך. הקשרים הופעלו ואנשי המשרד הגיעו לבית הלבן בשעה היעודה שנקבעה להם, נכנסו ובאו אל בית הנשיא דאז ביל קלינטון. הנשיא קיבלם במאור פנים והם העלו בפניו את פעולות הארגון במשך השנים. ואז פנה אותו אסטרטג אל הנשיא ואמר לו כך "כבוד הנשיא להערכתנו אם הנשיא יקבל את הצעתנו אנחנו מעריכים שנוכל להכניס לארגון חצי מיליארד דולר!" הנשיא לא האמין למשמע אזניו, ואז בסקרנות שאל "איך אפשר לעשות כזה דבר?" ענו לו חברי המשלחת, אנחנו נפרסם בכל כלי התקשורת על פרס נבחר שיוגורל בין כל המשתתפים ומי שיעלה בגורל יזכה לביקור רשמי מאת הנשיא בביתו. בשל כך אנחנו מבקשים מהנשיא שיתן לנו רבע שעה מזמנו היקר לטובת החולים ובני משפחותיהם. הנשיא שנושא רפואה דיבר אליו, השיב בחיוב לבקשה. כמובן שמשרדי הפרסום והשיווק עבדו סביב השעון להוציא קמפיין ענק על דבר ההגרלה המעניינת הזו. ההצלחה לארגון הייתה מעל המשוער כי אכן החידוש שבדבר כולל החשיבות בעצם הביקור של הנשיא בביתך הפרטי גרמה להתעניינות שיא ברחבי ארה"ב, והם הצליחו לגייס מיליארד דולר פי שניים ממה ששיערו מראש. ההגרלה

שהשמן יתברך לח' ימים כדי שאכן יהיה לו מאיתנו במיוחד אור ח' ימים כדי שנדליק לפניו את המנורה, והוא לא ויתר בטענה "טוב עכשיו אין להם שמן"... "נחכה 8 ימים עד שיהיה שמן חדש ואז היהודים יחזרו להדליק מחדש"... "בינתיים אני אסתדר לבד כמו שאני יכול להסתדר" כי הרי לאורה אני צריך?! ללמדנו כמה חשוב כל אור שאנחנו מדליקים בליבנו פנימה עבורו יתברך וכמה הוא לא מוותר על כל פעולה מאירה שכזאת.

נס התמידי...

רק שכאן מגיעה עבודת האדם של ימים אלו שהיא עבודה לא קלה לדעת ולהפנים בתוך תוכנו, שגם בזמנים שבעינינו הגשמיות נראה לנו שיש לנו מסביבנו מספיק שמן בשביל להדליק כי הכדים מלאים... אבל זה עצמו נס גלוי שיש לנו אכן ברכה במעשה ידינו ויש לנו מספיק שמן... זה המסר העצום המונח במילים בימים ההם - כלומר בזמן החשון שהיה

נראה שאין מציאות גשמית לשמן והיו חייבים להגיע לביטחון מלא בה', בזמן הזה- היינו לשאוב כח והבנה מהימים ההם לזמן הזה שיש שפע רב שכאן חייבים להפנים שזה הכל נס... על זה אנחנו עד היום מנציחים לדורות את נקודות ההפנמה האלו, כי כל שנה בימים אלו מתעורר הכח של ההפנמה לולא ה' עוזרו אין יכול לו, ומי שמאמין בזה ומתחבר לזה אכן יכול לזכות לראות את הניסים והנפלאות בעיניו הגשמיות.

לסיכום של דברים:

- (1) ביטחון אך ורק בה' יתברך ללא שום התערבות נוספת מבשר ודם, זה היסוד לזכות לנס לפניו יתברך.
- (2) עליך לעשות את ההשתדלות המקסימלית מצידך והקב"ה כבר ישלים את החסר.
- (3) אורך חייב לפניו יתברך, על אף שכל כולו של ה' יתברך הוא רוחניות אבל אנחנו עם בני ישראל חביבים לפניו יתברך מאוד והוא לא מוותר על שום מעשה ממעשינו על אף שהוא אכן לא צריך לאורנו...
- (4) גם כשיש לך בהרחבה זה הכל נס מלמעלה מאיתו יתברך, ועל נסך שבכל יום עימנו.

התברר שהטנקים של האויב נבנו בצורה נכשלת כך שאת מיכל הדלק הרכיבו על גבי הטנק מלמעלה וכל פגז שזרקנו פגע בדיוק על מכלית הדלק והטנק מיד עלה בלהבות. ללמדך מה כוחה של מילה יהודית אפילו שהייתה ברכה לבטלה, מה היא הועילה כשנאמרה מתוך ביטחון מלא בה' יתברך. וכן על זה הדרך 'רשעים ביד צדיקים', 'זדים ביד עוסקי תורתך'... כי לא כל מי שבחוף נראה גיבור מוצלח הוא בסוף המנצח הגדול, לפעמים כשמגיעה שעת המבחן האמיתית לפתע מתגלה לעיני כולם שהעוסקי תורתך

הם המנצחים הגדולים. אבל בשביל זה חייבים להיות 'עוסקי תורתך' כלומר שזה יהיה העסק שלהם... ודבר זה נמדד בזה שכמו כל בעל עסק הולך לכל מקום כשראשו עם העסק שלו, כך גם העוסק בתורה כעסק רשום הוא חייב להתהלך עם הרגשה זו 24/7 אני עוסק מורשה בתורה הקדושה, ואז ברור שכולם יפלו לידך כפרי בשל... ולפתע כל המניעים יעלמו.

לפי זה מובן מאוד מדוע גם ביום הראשון היה נס, כי כדי לגשת ולהדליק את המנורה ביום הראשון של חנוכה, היו חייבים להגיע לביטחון מלא בה' יתברך שהוא כבר ישרה ברכה לכל הימים שחסרים, אם כך הנס הוא עצם ההכרה שרק ה' יתברך יכול לסייע בידם, וזה היה גם ביום הראשון כי גם אז כבר ידעו שאם לא הקב"ה שיעשה נס אין מה שידלק הלאה וממילא חלה הברכה בשמנם מידיית בדרך נס... אבל ההארה של הימים האלה הייתה בעיקר שהגיעו לכזה ביטחון בה' עד שהצליחו להגיע למצב שהקב"ה יצר עבורם נס ברכה בשמן.

אוהב עמו ישראל

בנוסף לכך, הרי בהדלקת המנורה ידועה קושיית חז"ל וכי לאורה הוא צריך? הרי הקב"ה שמלוא כל הארץ כבודו והוא רואה מסוף העולם ועד סופו ללא הגבלת הטבע כלל הוא נצרך להגיע לאור המנורה? רק שהקב"ה רוצה להראות לנו את חובתו לפניו! אם כך, החיבה הזו התעצמה ביתר שאת ויתר עוז דווקא בימי החנוכה, כי אז אכן התברר שהקב"ה לא מוותר על זה שנדליק לפניו אפילו יום אחד. לכן הוא ברא נס מיוחד

נערכה, כמובן שהמתח היה רב מי יעלה בגורל, ולהפתעת כולם עלה בגורל אברך מליקווד. כמובן שהאברך היה מופתע ולא ידע להשיג עצות בנפשו איך להסתדר עם זכיה זו, ביתו היה עלוב ופשוט למדי, חדריו קטנים, והיכן יוכל לשכן את פמליית הנשיא? אבל לסרב לביקור ג"כ לא היה ביכולתו מפני כבודה של מלכות. הוא הלך להתייעץ עם רבותיו שהורו לו "תקבלו בביתך הקטן", רק תתייעץ עם מביני ענין מה תוכל לתת לנשיא שאת זה עוד לא היה לו אף פעם. הלך ובא לאחד מחבריו שהיה חריף מח והיסטוריון מומחה, והניח לפניו את העניין. אמר לו החבר תן לי יומיים ואני חוזר אליך עם תשובה. ואכן אחרי יומיים חזר אליו החבר ואמר לו כך, שמע טוב ידידי, כשהנשיא היה בצבא היה לפלוגתו נס גדול מאוד ולהנציח את אותו נס שהם ניצלו ממות כמעט בטוח לחיים הם הנציחו את הנס בניגון הימנון שהם חיברו

המיוסד רק על ניגון ללא מילים. תפנה לארגון הרפואה ותאמר להם שיזמינו נגן היודע לנגן על כינור בצורה מומחית, הוא ילמד את הניגון וינגן לפני הנשיא את הניגון הזה וזה בטוח ירגש את הנשיא. עשה האברך כדבריו ואכן מצאו כנר מומחה ביותר מגדולי הכנרים בארה"ב שלקח על עצמו את המשימה. ביום המיוחל נסגרו כל הרחובות הסמוכים ואבטחה אדירה התפרסה במקום. בשעה המיועדת הופיע הנשיא קלינטון בבית האברך, כמובן שהנשיא מחייב לא ראה כזה בית פשוט בתכלית הפשטות. הנשיא התיישב, התעניין בשלום האברך טעם משהו, ואז הגן התחיל לשיר את ההמנון המיוחל. הניגון היה מרגש מאוד והנשיא עצם את עיניו והחל לחזור לימים עברו. לפתע הכל צף לו מול העיניים, הפחד מהמוות, ההצלה הפלאית וכו', ואז החל הנשיא לבכות דבר נדיר לכשעצמו. לאחר 12 דקות סיים הכנר את הניגון, אז פתח

הנשיא את עיניו האדומות מבכי ואמר לאברך כך "דע ידידי אין ביקור אחד שהייתי בחיי שלא נתנו לו את שיא הכבוד שיש לתת לבן אנוש אבל בכל פעם ידעתי שהמארחים שלי כוונתם או לקבל הטבות על ההוה או על העתיד... כאן הרגשתי שרצית להנות אותי בשביל עצמי... אני חייב לומר לך התרגשתי מאוד..."

פתח הנשיא את כיסו והוציא משם כרטיס ביקור אישי שלו שעליו היו כתובים כל הפרטים האישיים שלו כולל הטלפון האישי שלו שלטלפון זה אין גישה לאף אחד. הגיש הנשיא את הכרטיס לאברך ואמר לו כך "אני נותן לך כרטיס ביקור שיוכל לפתוח לך הרבה שערים, אם תצטרך אני כאן בשבילך..." וד"ל.

משולחנו של מטפל

התניה

גם אצל בני אדם: ווטסון קירב אל תינוק יתום בן 9 חודשים אלברט הקטן בובת פרווה צמרית במשך מספר פעמים, כאשר בכל פעם לוהו קירוב הבובה בצליל מרעיש ומפחיד עבור התינוק. לאחר מספר צימודים בין הרעש לבובת הפרווה, למד התינוק לקשר בין יצורים צמריים לבין תחושת הבהלה ופרץ בבכי בכל פעם שנתקל בבובה דומה (יש לציין, כי ניסוי מעין זה, לא היה מתקבל כיום מבחינה אתית בשל השלכותיו הנפשיות לתינוק).

לפעמים תוקף אותנו בהפתעה רגש טוב או רע בלתי מוסבר. לאור האמור זה מובן היטב, כנראה עברנו פעם חוויה מסוימת שנלווה אליה קול או ריח מסויים ונוצרה התניה ביניהם. כעת משהרחתי את אותו ריח חזרה אלי מהתת מודע התחושה שחשתי אז. כמובן שזו רק אפשרות תיאורטית לניתוח אותו רגש. איך אפשר בעזרת התניה קלאסית להביא מזור לבעיות נפשיות את זה נשאר לפעם אחרת בעזרה.

חנוכה שמח ומאיר לכולכם קוראי היקרים, ושוב תודה אישית לכל המגיבים.

הטנקים הגרמניים על מנת להסב נזק לחיל השריון הגרמני.

למעשה הרעיון לא היה כ"כ מוצלח כיון שבאימונים נעשה שימוש בטנקים סובייטיים, אשר בשונה מהטנקים הגרמניים פעלו על דיזל ולא על בנזין, הכלבים העדיפו לרוץ דווקא אל מתחת לטנקים הסובייטיים, אשר נדפו ריח דיזל ולא אל טנקי האויב. למעשה, הכלבים אף לא גילו התלהבות לרוץ לכיוון טנקים פעילים כלל. כך הפכו הכלבים הללו לקטלניים עבור שני הצדדים שבשדה הקרב.

שימוש בכלבים נגד טנקים הופסק סופית בשנת 1942, לאחר שהכלבים אילצו דיוויזיית טנקים סובייטית שלמות לסגת.

לפי "הנתונים הסובייטיים", הושמדו במהלך המלחמה כ-300 טנקי אויב באמצעות כלבים נגד טנקים. לפי אותם נתונים, בקרב קורסק [קרב השריון הגדול ביותר אי פעם] לבדו הושמדו בדרך זו 12 טנקים גרמניים.

הפסיכולוג, האמריקאי **ג'ון ברודס ווטסון** הדגים כי תהליך של התניה קלאסית מתקיים

איוואן פטרוביץ' פבלוב היה רופא ופסיכולוג רוסי זוכה פרס נובל לרפואה בשנת 1904 על חקר מערכת העיכול.

במסגרת הניסויים שערך הוא ראה שכלבים מזילים ריר כאשר הוא ניגש להאכיל אותם. בשלב הזה הוא הביא פעמון ובכל פעם כאשר הוא בא להאכילם הוא צלצל בפעמון. בשלב הבא הוא רק השמיע להם צלצול פעמון, וראה שמהפעמון לבד הם מריירים.

לתהליך למידה זה הוא קרא **התניה קלאסית**. כלומר יש **גירוי בלתי מותנה** שיוצר **תגובה בלתי מותנית** שזה הפרשת ריר למראה אוכל דבר הטבוע בבריאה. יש גירוי מותנה שיוצר תגובה מותנית שהוא הפרשת ריר למשמע פעמון. השני נחשב התניה קלאסית.

גילוי זה של פבלוב, שימש את הרוסים במלחמת העולם השנייה. עשרות אלפי כלבים אומנו על סמך התניה קלאסית שתחת לטנקים יש אוכל (בשר).

הרוסים העמיסו עליהם חומרי נפץ, הרעיבו את הכלבים, ושחררו אותם לקראת בוא

אריה שידלובסקי
פסיכותרפיסט ויועץ חינוכי
shidlovsky9@gmail.com | 054-8424861